

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

КАФЕДРА СПОРТИВНОЇ МЕДИЦИНИ, ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ

**Програма
дисципліни спеціалізації**

підготовки бакалаврів

(рівень вищої освіти)

галузь знань 24 Сфера обслуговування
(шифр і назва)

спеціальність 241 Готельно- ресторанна справа
(шифр і назва спеціальності)

Навчальна програма з дисципліни «Безпека життєдіяльності та цивільний захист» для студентів спеціальності *241 Готельно-ресторанна справа*

III с. (денна форма навчання), V с. (заочна форма навчання)

Розробник: доцент, к. н. фіз.вих., Жарська Н.В.

Навчальна програма затверджена на засіданні кафедри спортивної медицини, здоров'я людини

Протокол від 28 серпня 2022 року № 1

Завідувач кафедри спортивної медицини, здоров'я людини

_____ (доцент Будзин В.Р.)

“ _____ ” _____ 2022 року

Навчальна програма затверджена на засіданні Ради факультету туризму

Протокол від. “ _____ ” _____ 20__ року № _____

Голова _____
(підпис)

(_____)
(прізвище та ініціали)

Навчальна програма затверджена на засіданні Ради факультету післядипломної та заочної освіти

Протокол від. “ _____ ” _____ 20__ року № _____

Голова _____
(підпис)

(_____)
(прізвище та ініціали)

Програма вивчення навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності та цивільний захист» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 241 Готельно- ресторанна справа.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є індивідуальна безпека та моделі її забезпечення в побуті, на виробництві та в надзвичайних ситуаціях.

Міждисциплінарні зв'язки: психологія та фізіологія людини, безпека на робочому місці, екології, інженерна технологія.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:
Змістовий модуль 1. Безпека життєдіяльності в умовах небезпеки.

Змістовий модуль 2. Загальні принципи, способи та засоби захисту в разі виникнення надзвичайних ситуацій

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності та цивільний захист» є формування у бакалаврів фундаментальних знань про загальні закономірності виникнення і розвитку небезпек, надзвичайних ситуацій, в першу чергу техногенного характеру, їх властивості, можливий вплив на життя і здоров'я людини та сформувані необхідні в майбутній практичній діяльності фахівця уміння і навички для їх запобігання і ліквідації, захисту людей та навколишнього середовища.

Програмні компетентності (загальні та спеціальні)

1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях
3. Здатність перенесення системи наукових знань у професійну діяльність та в площину навчального предмету

Програмні результати навчання:

1. Знати як застосовувати на практиці основні вчення в галузі фізичної культури.
2. Уміти обробляти дані з використанням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій.
3. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне та самокритичне мислення.
4. Засвоювати нову фахову інформацію, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.
5. Демонструвати готовність до зміцнення особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та інших чинників здорового способу життя, проведення роз'яснювальної роботи серед різних груп населення.
6. Надавати долікарську медичну допомогу при невідкладних станах та патологічних процесах в організмі людини.
7. Аналізувати психічні процеси, стани та властивості людини під

час занять фізичною культурою і спортом.

8. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Змістовий модуль 1. Безпека життєдіяльності в умовах небезпеки

Тема 1. Категорійно-понятійний апарат з охорони праці та безпеки життєдіяльності.

Основні положення навчальної дисципліни БЖД, основні поняття та визначення, класифікація джерел небезпеки, небезпечних та шкідливих факторів, принципи безпеки життєдіяльності.

Тема 2. Фізіологічні, психологічні та соціальні особливості життєдіяльності людини.

Аналізатори людини та їхні властивості, психологічні особливості людини, процес соціалізації особистості, фізичне та розумове навантаження.

Тема 3. Природні загрози та характер їх проявів.

Загальні відомості про стихійні лиха, літосферні небезпеки, гідросферні небезпеки, атмосферні небезпеки, біологічні небезпеки.

Тема 4. Техногенні небезпеки та їх наслідки.

Механічні коливання, загальні положення електробезпеки, фактори, що визначають небезпеку ураження електричним струмом, технічні способи та засоби захисту, вибухи і пожежі, Електромагнітні поля, Іонізуючі випромінювання.

Змістовий модуль 2. Загальні принципи, способи та засоби захисту в разі виникнення надзвичайних ситуацій

Тема 5. Безпека життєдіяльності в умовах надзвичайних ситуацій.

Визначення поняття “надзвичайна ситуація”, причина виникнення та особливості розвитку надзвичайних ситуацій, надзвичайні ситуації природного, техногенного та соціально-політичного характеру, класифікації надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру за рівнями, загальні принципи, способи та засоби захисту в разі виникнення надзвичайних ситуацій.

Тема 6. Правова основа організації безпеки життєдіяльності.

Конституція України, основа національної безпеки України, Законодавство України про охорону здоров'я, надзвичайний стан, захист населення від інфекційних хвороб, охорона праці, охорона навколишнього природного середовища, загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності, страхові виплати у зв'язку з нещасним випадком на виробництві та професійним захворюванням, які спричинили втрату працездатності, особам, що виїхали за межі України.

Тема 7. Управління безпекою життєдіяльності

Основа управління безпекою життєдіяльності в Україні, Єдина державна система запобігання надзвичайних ситуацій в Україні, Функціональна підсистема єдиної державної системи запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру, перевірка й оцінка стану техногенної безпеки потенційно небезпечних об'єктів господарювання, Організація роботи з профілактики невикористаного травматизму, Державні органи по управлінню та нагляду за безпекою життєдіяльності.

Тема 8-9 Цивільна захист в надзвичайних ситуаціях

Основні принципи і способи захисту населення у НС. Захисні споруди цивільної оборони і вимоги до них. Засоби індивідуального захисту населення. Евакуаційні заходи. Організація і планування евакуаційних заходів.

3. Рекомендована література

Основна:

1. Конституція України. Основний закон. – К., 1996.
2. Кодекс цивільного захисту України. – К., 2013.
3. Бедрій Я.І. Охорона праці / Бедрій Я.І., Л. - 1997 - 258с.
4. Васійчук В.О. Основи цивільного захисту : підручник. / Васійчук В.О. – Л., НУЛП, 2011
5. Геврих Є. Безпека життєдіяльності: навч. посіб./ Геврих Є. – К. : Знання. – 2008. – 381 с.
6. Джигирей В.С. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник / Джигирей В.С., Жидецький В.Ц. – Вид.3-тє, доповнене. – Львів: Афіша, 2000. – 256 с.
7. Желібо Є.П. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти України 1-4 рівнів акредитації /Желібо Є.П., Заверуха Н.М., Зацарний В.В.; за ред. Є.П. Желібо і В.М. Пічі. - Київ: “Каравела”, Львів: “Новий Світ-2000”.- 320 с.
8. Жидецький В. І. Основи охорони праці / Жидецький В. І. Джигирей В. С. Мельников О. В. - Л., 2000. - 176 с.

9. Купчик М. П. Основи охорони праці / Купчик М. П. – К. – 2000. – 409 с.
10. Пістун І.П. Безпека життєдіяльності (Психофізіологічні аспекти). Практичні заняття: навч. посібник. / І.П. Пістун, Ю.В. Кіт - Львів, “Афіша”, 2000.- 239 с.
11. Пістун І.П. Основи безпеки життєдіяльності / І.П. Пістун, М.К. Хобзей, А.П. Березовецький – Л. : Сполом, 2000. – 160 с.
12. Цапко В.Г. Безпека життєдіяльності: підручник/ В.Г. Цапко – К. : Знання. – 2008. – 397 с.
13. Михайлюк В.О. Цивільний захист: Навч.посібник. Миколаїв: НУК, 2005. – ч.1. Соціальна, техногенна і природна безпека. – 136 с.
14. Михайлюк В.О., Халмурадов Б.Д. Цивільна безпека: Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2008, - 158 с

ДОДАТКОВА

1. Кулешов Н.І., Уваров Ю.В., Олейник Є.Л., Пустомельник В.П., Єгурнов Ф.І. Пожежна безпека будівель та споруд. – Харків, 2004. – 271 с.
2. Літвак С. М., Михайлюк В. О. Безпека життєдіяльності. Навч. посібник. Миколаїв. - ТОВ “Компанія ВІД”. – 2001. – 230 с
3. Халмурадов Б.Д. Безпека життєдіяльності. Перша допомога в надзвичайних ситуаціях: Навч.посіб. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 138 с.
4. Охорона праці та промислова безпека :Навч. посіб. /[К. Н. Ткачук, В. В. Зацарний, Р. В. Сабарно, С.Ф. Каштанов, Л. О. Мітюк, Л. Д. Третякова, К. К.Ткачук, А. В. Чадюк] За ред. К. Н. Ткачука і В. В. Зацарного. – К.: 2009 с.
5. Охорона праці (Законодавство. Організація роботи) : Навч. посіб. / За заг. ред. к.т.н., доц. І. П. Пістуна. – Львів: “Тріада плюс”, 2010. – 648 с.
6. Охорона праці (практикум): Навч. посіб. / За заг. ред.. к.т.н., доц.. І. П. Пістуна. – Львів: «Тріада плюс», 2011 – 436 с. посіб. – Харків, ХНАМГ, 2007. - 227с.